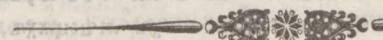

ЗОРД ГАЛШКА.

ЛЪВОВЪ. субота

Ч. 18.

дня 18. Лют. (2. Марта) 1850.

Выходитъ що Середы и Суботы. Цѣна для одбирающихъ въ Редакціи: чверть-
рочна 1 рень. 15 кр. ср.; пѣврочна 2 рень. 30 кр. ср.; черезъ почты: чверть-
рочна 1 рень. 35 кр. ср.; пѣврочна 3 рень. 10 кр. ср.

Тымчаковий уставъ жандармерії въ ав-
стрійской державѣ въ дня 18. Съчня 1850.

Призначеніе жандармерії.

Жандармерія (стражъ безпеченості крає-
вого) въде для всіхъ коронныхъ краївъ або
корпсъ вайсковий утвореніа. —

Призначена до того, аби публичное безпе-
ченство, спокой и порядокъ въ віакомъ
отношенију оутримовати, грозачи вредній
тыхже и переступленіемъ законовъ таїювати,
и если бы са що такого случило, приверне-
ніе законного стану и вынайденіе кредителей
спокою и переступателей законовъ соверши-
ти; а наконецъ исполненіе розпоражений зъ
сторони верхності вспирати.

Всій жандармерії въде 16 резгиментовъ.
Вынавше Оугорчинѣ, где три резгименты въ-
дауть, выпадає на каждый коронный край по
одному. Каждый резгиментъ въде стоїти подъ
розвказомъ полковника, або подполковника
(совершлайтнанта), котормъ 2 штабовихъ
поручниковъ додається, и по важності боли-
ше або менше ротмістрівъ, поручниковъ,
кахністрівъ, капраніи и жандарівъ кон-
ныхъ и п'єшихъ.

Резгиментъ дѣлить са на шадроны, шва-

дронъ на два самонетни крыла, крыло на
цѣги, цѣги на секціи, а секція на каправ-
етва и поєдинчій стражи. — Всій резгимента
жандармерії стоїти підъ зарядомъ енераль-
ного надзирателя, который въ Вѣдні перебо-
вати въде.

До жандармерії приймати и переносити са
въде пренамѣщенно зонію въ ц. к. армії;
вынажко же и виступивши въ войска, люди
прикатніи стражники фінансові, и зъ страж-
иї безпеченості громадской.

Время сложеніе та же, що и въ армії.

Вымѣтки до принятія суть слѣдующи:

- 1) Австрійское обывательство.
- 2) Вікъ 24 до 36 лѣтъ.
- 3) Безженный або одесбланій бездѣтный
станъ.
- 4) Здорова, сильна въдобра тѣла, взростъ
принаймѣй 5 стопъ 6 цалей.
- 5) Знакомдѣсть народного пізника, читана
и писана.
- 6) Овортностъ, добре справаюсь са и
невреднамъ слава.

Переступаюши зъ ц. к. армії могуть по
при хороши иинїи свойствї вънажко та-
кожъ въ вікѣ 22 до 40 лѣтъ приступати
са. — Переступаюши подпоручникъ зъ ц. к.

артии может быть принятый лишь за рядового жандарма.

Обсаждение поручниковъ належитъ до министерства войны на предложеніе генерального надзирателя. Поручниковъ штабовыхъ назначаетъ Б. В. Цкаръ на предложеніе министра по наклоненію генерального надзирателя.

Должности служебніи жандармеріи суть въ коротко-
сти слѣдующіи.

Всобще жандармерія по ей призначенню есть
оуповажнена и должна, по потребѣ такъ
напротивъ цивильныхъ або въйсковыхъ о-
собъ, а именно, або сама по прикладѣ служ-
бы, або на желаніе до того оуповажненныхъ
верхностей дѣлиться.

Жандармерія должна полченіи извѣщеній
тако и тѣи, що сама спостерегла преступле-
нія законовъ изъявити отповѣдь верхно-
стямъ, и винователей старанно саждити.

Безъ различія станѣ арестовъ преступника
законовъ, котораго на теплобѣ даѣтъ злов-
ить, придерживъ колачицемъ и всѣхъ подо-
зревающихъ, и должна каждого заарештованаго
або придержанаго въ 24 годинахъ найблизшой
верхности отдать, и въ томъ взглядѣ пис-
меннобѣ, або въ письмыхъ выпадкахъ оугноб-
дати обѣзведеніе.

Жандармерія должна уважати на описаніе
особъ, скраденныхъ рѣбенокъ и проч. Въ случа-
яхъ нападобѣ, оукитѣ, рабынкѣ, при огню и
взлебѣ, при панюшиахъ недгахъ людей и
товарѣ, при иныхъ ознакахъ пополненого
увѣйства жандармерія должна до верхности,
и современно до крылоначальника изъявленіе
подать, и що овидѣла, и винователей и
иинїи обстоятельства собѣ извѣстній докла-
дно избріти.

Если жандармъ дознается о надѣжнѣи оу-
радовой власти, тое донести долженъ.

Жандармерія оуповажнена, въ исполненію
службы гостиннici, шинковни и каварни и
иинїи обстоятельствъ приступнїи подобнїи тѣцца,
въ каждомъ часѣ дня, и ажъ до сего време-
нѣя, въ которомъ по приписахъ поліційныхъ

зачинаютъ сѧ, пантровати, загланити въ
спись приготившихъ чиницѣвъ, и казати
приставити собѣ находящи сѧ подозрѣніи
особы.

Мас на тое уважати, авы въ выжъ по-
мощныхъ тѣццахъ, въ зрелишахъ и прочихъ
домахъ побличной забывы захованый бѣвъ
спокой и порядокъ, и фобы тѣи тѣцца о за-
конной годинѣ зачиненїи вѣли.

До дому же приватнаго не вѣльно жандар-
мови лише за приказомъ писменнаго, и въ
присѣтствиѣ оурадовой або иной достойнной
особы входити; винятково же въ часѣ огня,
взлебѣ и всакон опасности, або въ цѣли
следованія такового звѣглашаго винователя.

(Конецъ настѣпить.)

Зъ Тернопольскаго. До одного тѣ-
точка коло Грымалова надъ Заречомъ по-
вернѣвъ по оконченіи оугорскѣй войнѣ по-
раненый воакъ, Григорій Д.... который ѿще
за часѣ тира взятыи, въ слѣдствіе добро-
го справованія сѧ зѣставъ капранемъ. Чо-
тырнадцать лѣтъ минило, такъ зъ родимого
тѣцца выдаленъ не видѣвъ ни своей матери
ни иѣкого зъ родини. Мати щоденне горачи
засыпала молви до Отца Небесъ, давы хотай
юще разъ передъ смертью ского любимого
оудорѣла сына. Богъ вѣспахавъ ей молитвѣ,
и вачъ по такъ добгихъ лѣтахъ входитъ
Григорій до хаты, и вытасъ свою мати, за
которую не разъ теплобѣ прольявъ слезкъ.
Лишь годъ! мати оударѣвши го, непознала;
бо всѧ, вѣкъ, и трѣды воиннїи отмѣнили
не тало его лицѣ, а газыкъ, который до
матери промавлавъ, не вѣвъ то сей, кото-
рымъ она его выголбила, который она
горенько заводила, коли ели въ Тернополи
страгли волосм; — бѣвъ то такій газыкъ
плюгавый — такась тѣшанина вѣцѣмъ рѣского,
нѣмецкого и польского. „Нѣтъ! ты не твой
сынъ; бо твой Грынь не умѣвъ такъ швар-
готати по цигански, чи по ткомъ; онъ
такъ бѣдовавъ, такъ я, такъ честнїй люде-

акъ батьки наши, тымъ рѣкинъ словомъ, которыи научилиаъ его Бога хвалити.“ Сынъ не переслаге сѧ до матери признавати; но мати съ оупоромъ такой сѧ не признае; мыслить же то лихіи люді, знаючи, же она отъ дадна за сыномъ плаче, послали ей такогось оуральопника, абы сѧ зо старон поспѣвати, и побѣдае: „Панъ воякъ, вы не той сынъ, я та не ваша мати; вы вачите на вѣтъ не зъ нашихъ сторонъ; бо мы вѣсъ не роздѣлемо; не настѣвайте сѧ зъ людемъ, та идѣть собѣ въ имѧ Боже въ тотѣ стороны зъ откѣи ви, где такъ помалѣтъ виѣдѣдѣ, же годъ христіянинови звоздѣбти. Мѣй Грынь, жевы и сорокъ лѣтъ єсть въ чужинѣ, то певно не забувши таимъ роднымъ словомъ побитати. Чи може вѣтыдасте сѧ по нашомъ говорити? але виѣ вже тогї часы тицѣли; отъ буже оу нась цвѣарскій пагента по рѣки голосатъ; вже чти и по школахъ веѣхъ обучать по рѣки.“ А панъ воякъ на тое каже: „Мислѣмъ та капраль, тогамъть не пасе такъ тобѣвѣць (говорити), оу нась въ шѣлѣ (школѣ) такъ оуто (обучать). — Аверъ (але), таже вы той мати . . . .“ Мати до него побѣдае: „Отъ не поспѣшишьтися зъ мене панъ воякъ, бо то жадныи свѣтломъ не може бѣти, жевы вы били моимъ сыномъ; таже я бывъ его познала, онъ бѣвъ трохъ менничкий отъ вагъ, та голоуь тоншій, та лице крѣглѣнше; отъ не давно синевъ ми сѧ такій салісенькій, тикъ емъ его тогдан видѣла, коли го зъ Тернополемъ погонили гдѣсь каждѣтъ ажъ краи тора, где народъ дѣже люді, где хлѣбъ не родится такъ тикъ оу нась, где правда и веѣдѣдѣ нашей не чути; але панъ воякъ, дайте вѣрѣ, же той Грынь и въ чужинѣ не забувши матерной веѣдѣдѣ, ео онъ тамъ не сашь оденъ, але зъ товаришами; тамъ мило имъ говорити тою вѣѣдѣчкою, которовъ ихъ матери ихъ голдини, которовъ спѣвали пѣни надъ идѣ солдатами, которовъ обучили идѣ хвалити и исповѣсти Бога; — то не може бѣти, жевы

кто материнѣ забвѣвъ виѣдѣдѣ, а цвѣръ томѣдѣ, кто сѧ еи вѣтыдае!“ Панъ воякъ видати, же мати нетинѣ говорить, хотай своимъ капризѣткомъ дѣже наѣтый, зачинас по трохъ спѣскати, и що разъ менше и менше жолнищерскихъ буживас словъ; ба выдмчи же мати при своимъ такой обѣтас, и его за негдѣдного, абы бѣвъ еи сыномъ почитае, пониживъ сѧ буже до чистой рѣской веѣдѣдѣ. Но мати такой не вѣритъ. „Бѣцѣть теперь нѣвѣши его веѣдѣдѣ; але та виѣ вуже не вѣрю.“ Ажъ тикъ братъ и сестра его що сѧ зачали его собѣ пригадовати и познавати, мати єтъзыкаеть: „Иди доню до коморы, та принеси менѣ два таблоука одне зъ тѣшочкы, а другое зъ дѣжочкы.“ Приноситъ его сестра два таблоука, и мати пытас: „Коли вы той сынъ, скажѣть, зъ которои таблони сївѣ таблоуко, а зъ которои сїе?“

Панъ воякъ придвигається, кѣщае, тай побѣдае: „Оти, таи мато, зъ сей, що колошопы, а оти зъ сей, що генъ въ кѣтѣ садѣ бѣтъ паота свѣтѣда Николы.“ Тожъ ажъ теперь мати познала своего сына, притиснула го до серца — закропила слезами; але панъ воякъ такожъ сердце заболѣло, коли мати бугисибши его тїи емѣ сказала слова: „Не забувши Грыню, котра таблонъ таики таблоука родитъ, а забвѣсь, же та рѣка мати родила, и вѣтыдаешь сѧ еи веѣдѣдѣ.“ Отъ сего часу вже нѣкто не обучивъ бѣтъ Григоріого инногого тикъ лише рѣского слова. Часомъ лише зъ разѣ тицовоально выхопало тѣ сѧ еще воякское: „Но т;“ але небавкоъ и тобъ забвѣлось.

Выходяще въ Краковѣ польскіе повременное писмо „Часъ“ оумѣстило въ Ч. 45 зъ 25 Дют. с. р. слѣдующій артикль:

„Краковъ 22 Дютого. Оумѣглисъ по передъ николко днамъ разпораженъ министра проѣзжениемъ, касающеся стипендіовъ для Рѣчиновъ, намѣраючихъ посватитися наѣтамъ правничимъ и политическимъ. Гіе разпора-

женіє по проначертанїю Губернатора Галиції повторилисьмо въ вчерашиомъ числѣ, а днесъ де нещо о нимъ хочеть напомнити, аби довести, если єще нбжно доводити, же систематичного небованія и подзрѣнія не подѣляемъ; але противно за ни отплачевемъ добрымъ намѣреніемъ и вѣрою, аби выказати, если єще нбжно выказувати, же въ всакимъ кро-кѣ искасма стороны честной, хотївши съ поставити тали въ противорѣчье съ гадковъ декотрихъ нашихъ родимїцѣвъ, которіи изб-чи за одностороннимъ честствіемъ истиннїи цѣли сполечности ини-тоглажаютъ."

„Въ передпослѣднію писанію дописвателъ нашъ Вѣденський донесъ намъ, же перевѣ-ючий въ Вѣдни ученники польскіи съ вели-кимъ обрененіемъ вычитали поманітое проначертаніе, которое оукзгладнающи Рѣчинѣвъ ни одного Поляка въ числѣ стипендистовъ не оумѣгли. Понимавши терпкое сїе честство, подѣмавши, же въ скѣтѣ наўкъ нѣтъ различія народностей, же рѣвновѣрность не оуступает, и ливонъ не должна оуступати тай передъ брамами всѣчилища, поманівши въ прочемъ, же гостиннїи наши батьки въ „оной преславной матерї наўкъ“ опѣквали съ страшно и чужинцами, которіи сюда по скѣтлю приходили, и закладали для нихъ борсы иѣзуецки, оугорски и проч. Но зъ другои стороны переконаний, же министеръ, що про-минѣвъ въ сей хвили, познѣше благоволитъ вынадгородити, радбетося принаймѣ, же Рѣ-чинамъ бѣгчично поле образованіа сѧ и наўки.“

„Радбетося рѣкно. Псімъ выказѣ числа у-ченниковъ зъ 10 коеточныхъ окрѣдкѣвъ Галиції, оуложеніомъ по середніомъ числѣ по-слѣдніхъ трохъ лѣтъ (1846—1848) число у-ченниковъ въ училищахъ нормальныхъ рим. кат. обрядкѣ вынosiла 4262; греч. же като-

лического 1372. Отношеніе тое въ учили-щахъ Львовскіихъ єще менше для Рѣчинѣвъ вѣ-ло хѣновитое. И такъ:

рим. кат. — гр. кат.

Въ головнѣдѣмъ взорцо-
вомъ училищѣ Львов-
скому вѣло ученниковъ . . . . . 514 — 70
Въ тѣгегіомъ головнѣдѣмъ
училищѣ . . . . . 308 — 91
Въ головнѣдѣмъ долинни-
канськомъ училищѣ . . . . . 288 — 56

„Зъ того вносило, же нбженнюе состоя-
ніе жителей рѣкихъ не давало имъ хѣ-
новати зъ закладѣвъ наўковыхъ. и стара-
тися о основательнѹе образованіе сконъ дѣтей. Важливъ наўки въ всакой галузѣ, и до
нихъ прилбченіи издержки подорожи и бутри-
тана, єще для той части жительства не
такъ доетвніи вѣти тѣжки. Мимо тепе-
рѣшнаго оупадкѣ маѣткѣвъ въ Галиції, не
сомнѣваемъ признати, же жителѣ польскіи
завсегдамъ вѣльше тали слѣчайноги будѣле-
нія сконъ дѣтамъ де нещо лѣтшого воспи-
танія, що изъ выжъ означеного числа у-
ченниковъ выпливас. Нынѣ министеръ подав
возможність хотїтъ маломъ числѣ Рѣчинѣвъ
чертанїю скѣтла, и ось зъ того разбетемъ.“

„Радбетося, бо передъ всѣмъ желаетъ свѣ-
тла для всѣхъ и всюда; понеже не понима-
емъ постѣпѣ человѣчества безъ постѣпѣ про-
твѣщенія, а правительство должно старатися,
дабы всѣ запоны таївочнїи приступъ проізвѣ-
щенїю оученіими вѣли; — радбетося: бо звѣ-
стно напѣ, же роздѣлъ найлѣчше подо-
лє оцѣнити совѣтвенное благо, и
чѣжилъ подшептатъ слѣпо не оу-
лагас; бо гѣторїмъ наѣ побчила, же вѣ-
ки темноты вѣли вѣкамъ кервавой незгоды; —
радбетося въ прочемъ: бо истинна въ іасно-
сти може сѧ стати ще выразнѣйшою; а
на оузнанію истини лише мы съхнова-
ти можемъ.“